

היהודים שבחרו בצלב

אנו מתפללים אליך, אלוהים, האב, הבן ורוח הקודש — עבור על מדינתנו, מדינת ישראל, ועל עמנו, העם היהודי על שלומם ועל בטחונם מול כל אויביהם...
הגבר הממושקף בחליפתו החומה הכהה עמד במרכז ההדר, כשעיניו עצומות ואצבעותיו שלובות, כדרך הנוצרים. מסביבו ישבו כעשרים אנשים, רובם קשישים ביניהם נשים כסופות שיער, כשמבטיהם מושפלים ארצה ואצבעותיהם, שלובות אף הן. היתה זאת אסיפה שיגרתית של היהודים הנוצרים (בלשון עצמם: היהודים המשיחיים) במחוז תל-אביב. לא היתה זאת אסיפת מחתרת. היא לא דמתה גם למיפגש הנוצרים הקדמונים במערות האפלות של רומא. בכל זאת לא חיפשו הנוכחים פירסום, ביקשו להימנע מצילומים. הם ידעו כי גילוי אמונתם עלולה לגרום לאיבוד פרנסתם בציבור היהודי, לגדולי חברת.

אהבה ואמונת למדינה

כי עד היום הזה אין איש יודע מה בדיוק מעמדו של אדם החושב את עצמו ליהודי והמאמין בישו מוצרת. משך אלפיים שנה לא היתה כל שאלה כזאת. היה ברור לכל כי יהודי הממיר את דתו יוצא לשאלה, מנתק את שריו עם העם (או העדה) היהודית. גרמני בן דת משה, שנטבל בכנסייה הפך, פשוט, גרמני בן דת ישו. הקשר היחיד עם היהודים — הדת — נעלם.

במדינת ישראל אין הדבר כה פשוט. היהדות הפכה בה הגדיה לאומית, לא דתית. ישראלי הממיר את דתו נשאר, בכל זאת, אזרח ישראלי. אולם מאות היהודים הנוצרים אינם מסתפקים באזרחות פורמלית. הם לא רצו להיות מיעוט לאומי, כמי המוסלמים, הארמנים, הדרוזים. הם עמדו בתוקף על שייכותם המלאה לעם היהודי ואפילו לדת היהודית. הם רק טענו כי דתם — יהדות בתוספת הכרה בישו — היא יהדות נכונה יותר. כשנסתיימו, לפני שלושה חודשים, אסיפת היסוד של ארגונים המחודש באולם ימק"א בירושלים, בנוכחות 180 צירים, לא שכח לשגר מברק לנשיא בו הודיעו על "אהבתם ונאמנותם למדינה, לנשיאה ולממשלתה", יחד עם תפילה לבנין הארץ ולשלום העם.

בת הרבים ונטולת

אחת הדמויות הבולטות בקונגרס היה ד"ר פריץ כהן (מתחרו עז כאן). יהודי גרמני בעל מצח גבוה ודיבור עדין, כהן היה רופא בדיסלדורף, בא לארץ חמש שנים אחרי עליית היטלר לשלטון. בתקופה זו עבר זעזוע נפשי קשה, החליט כי אין לו מרפא אלא בתורת בן-הגג נוצרת.

בארץ הכיר צברית, בת משפחת רבנים ירושלמית ידועה. אף שגדלה באווירה יהודית אדוקה התקרבה לנצרות, החליטה להיטבל. אולם הכנסייה הסקוטית לא רצתה לטבלה בלי הסכמת האבי. הצעירה כתבה לאמריקה, לאביה שאותו לא הכירה כלל. רק אז נתברר לה כי גם אביה הפך מזמן נוצרי, הקים לעצמו עם בית-כנסת יהודי-נוצרי. האב, הכותב אידיש, מתנגד לטבילה, שונא כנסיית נוצריות, טוען כי יהודי המכיר בישו חייב להישאר יהודי. "רק אז הוא יהודי אמיתי", אמר.

כהן עבר גם הוא לכנסייה הסקוטית, וקרא במלחמת העצמאות לסקוטלנד כדי לדוח על המצב בארץ. הוא סבור כי הסברתו עזרה להפיץ את האמת על המדינה.

המסיון עזר למהגרים

אף שהוא מרוויח את לחמו כרופא במרפאה של המסיון הסקוטי ביפו, מדבר כהן בהתמרמרות על המסיון. "כל זמן שישנו מסיון בארץ לא תשא הסברתנו פרי", נאנת. "התחלה אמיתית תהיה רק אם יסולקו המיסיונים. בהודו אסרו את פעולת המסיון, הרשו רק את קיומן של כנסיות מקומיות. גם בסין עשו זאת. הנצרות העולמית קבלה את הדבר בלי כעס. מדוע לא נעשה כך בישראל?"

התמרמרותו נובעת מן העובדה כי רבים הפונים למסיון מתוך כוונה להרוויח, מוצאים צייד קל במיסיונרים שהם, לדעתו, ברובם אנשים תמימים שקל לרמותם. הם עזרו למתנצרים מדומים רבים להגר לארצות-הברית, לקנדה ולגרמניה. נתנו להם כסף, "רק אם נהיה עניים, נוכל לרכוש אמון ולבדוק את הפונים אלינו!" מספר כהן, בן ה-61: "תמיד התנגדתי לתת כסף לפונים אלינו, כי זה מקלקל את האופי שלהם. אולם פעם הופיעה אצלנו קבוצה שלמה ממגדל-אשקלון. הם באו כמה פעמים, העמידו פני מאמינים. באחד הימים ניגש אחד מהם, ביקש 25 ל"י כדי לעבור לדעוונה. נתתי לו את הכסף, בניגוד להשקפת. מאז לא ראיתי עוד איש מכל הקבוצה."

עם תניך ביד

שונה דעתו של יעקב בלום, סגנו של כהן בהנהלת היהודים הנוצרים. בלום, יליד ראש-פינה ממוצא יהודי-למחצה (אמו היתה רוסייה נוצרית), עובד במסיון האמריקאי, טיפל זמן רב ביושבי בית-החולים למצורעים בירושלים. לדעתו, אין המיסיונרים אשמים במאומה.

"אם בא אלי אדם ואין לו מה לאכול, ולי יש, האם אסור לי למסור לו את ארוחתי?" שאל הוא, בלהט. "בא אלי איש, נתתי לו את חליפת. לא אמרתי לו שיבוא עוד פעם, והוא באמת לא בא עוד פעם. אם ישאלו אותו מגין לקח את החליפה. גיד: מיסיונר נתן לי. אולם אלה ששולחים לי משכורת אינם

שואלים אותי אם הטבלתי משהו משך עשר שנים..."
בלום חושב את עצמו ליהודי לאומי. כשביקרה בארץ ועדת האו"ם שהחליטה על חלוקת הארץ, נפגש עם הנציג ההולנדי (שגם שמו היה בלום). אמר לו: "אתם צריכים לקחת את התניך ביד ולהחליט על פיו." היתה זאת דעתו האמיתית: בלום טוען שרק עם התניך ביד יש ליהודים הזכות לחזור לארץ, כי ה' הוא שהבטיח אותה להם. אין להם כל זכות אחרת עליה, וכך מבין זאת גם העולם.

מכילה מקווה

היהודים הנוצרים רחוקים מלהיות מעורר אחד. המכנה המשותף היחיד שלהם הוא רצונם להישאר יהודים, על אף הכרתם בישו כמשיחם.

רבים מבין היהודים הנוצרים נטבלו, אולם לא מעטים המתנגדים לכך בחריפות. כדי להיטבל עליהם להצטרף לכנסייה נוצרית כל שהיא. המתנגדים אינם רוצים בכך, אלא שואפים להקמת קהילה חדשה של יהודים-נוצרים, שלא תהיה קשורה בשום כנסייה קיימת.

הם מאמינים כי קהילה חדשה זו, אחרי שתכבוש את כל העם היהודי, תוכל לגרום לחיסול כל הכנסיית הקיימות, לאיחוד משלם של כל הנוצרים והיהודים בעולם בקהילה אחת גדולה.

אם תחליט הקהילה החדשה שעלינו להיטבל, או להתרחץ במקווה, או לעבור כל סכס-קבלה אחר, נעשה זאת — איים בטכס ובכנסייה שלה בלבד!"

בינתיים עיד רחוקה הדרך אף לאיחוד היהודים הנוצרים עצמם. הם שייכים לעשרות הכנסיות השונות הפועלות בארץ. קיימת תהום בין היהודים הקאתולים לבין היהודים הפרוטסטנטים וניגודים קטנים, אך חריפים למדי בין הכתות הפרוטסטנטיות עצמן.

אין זו בעייה ארגונית בלבד. הוויכוח נטוש לאורך כל החוות — אילו מצוות לקיים ואילו לא. ישנם יהודים-נוצרים הנוסעים בשבת, ויש השומרים על קדושת השבת יותר אף מיהודי במאה שעריה. הסביר אחד המרצים באסיפת תפילה: "ישוע המשיח אמר: לא באתי להפר את התורה, אלא לקיים אותה. מה זאת אומרת לקיים? יש דברים בתנ"ך שבאו רק כדי להפריד בין ישראל ובין עובדי האלילים. הפסוק האוסר לבשל גדי בחלב אמו לא בא אלא לשים קץ למנהג כנעני מסוים. אך כשכא המשיח וקרא את כל הגויים אל אלוהי ישראל, הרי קוימה התורה ושונה אין צורך בחוקים שבאו להפריד. אך את מצוות המוסר שבתורה עלינו לקיים..."

מסורת של שנה

"ישו לא התנגד לשבת. הכנסייה היא שביטלה את השבת. היתר

עם מקס אנקר
שליח הארגון העולמי של היהודים המשיחיים
"אני יהודי, ציוני ומאמין בישו"

דעת-הקהל הישראלית התקוממה לאחרונה כמעט כמאוחד נגד פעולות המיסיונים המנסים — לפי השמועה — להשמיט על יהודים בעזרת חבילות מזון ואשרות-כניסה לארצות זרות. אולי ישנם בישראל גם יהודים הרואים את עצמם ככננים נאמנים לעמם, מאמינים יחד עם זאת בישו כבמשיח.

"העולם הזה" סבור שגם מתנגדיהם הרבים ימצאו ענין בכרוי ההפכר של קבוצה זו, נתן ל הזמין למשרדו את מקס אנקר, שכא לאחרונה לארץ כדי לראות את "היהודים-הנוצרים".
הראיון הבא ניתן לחברי המערכת על-ידי אנקר בשפה הגרמנית. נרשם בדו"ח קצרני.

הד"ר אנקר, האם אתה חושב את עצמך ליהודי?

כן. לחלוטין. הן מבחינה לאומית והן מבחינה דתית. מבחינה לאומית בגלל מוצאי ומבחינה דתית מפני שאני חושב שהדעה כי ישוע הוא המשיח נובעת מן היהדות המקורית, מסקנת התנ"ך. אתה חושב, איפוא, כי יהודי יכול להיות נוצרי?

זה תלוי מה מבינים במילה "נוצרי". משתמשים במילה זו כיום בשני מובנים: כדי לציין אדם השייך לתרבות מסוימת, או אדם המאמין באמונה מסוימת. יחסנו אל התרבות הנוצרית היא כיהסו של כל ציוני אחר. ואילו אל האמונה הנוצרית אנו מתחמים פחות או יותר כמו הכנסיות הפרוטסטנטיות, אך אנו סבורים שהן לא השתחררו עדיין במידה מספקת מן הירושה התרבותית היוונית-הפילוסופית.

מה ההבדל בין הנצרות הפרוטסטנטית ובין הקאתולית כשנייה?

איינו רוצה לשלול כי מיליוני קאתולים הם נוצרים טובים, אך לדעתי התיאולוגיה הקאתולית היא בסופו של דבר אלילית.

חוקי-השבות חל עלינו

אמרת זה עתה כי אתה ככל ציוני אחר. מה פרוש הדבר?

רבים מאתנו, היהודים המשיחיים, המאמינים בישוע המשיח, והחיים עדיין בחוץ-לארץ, היו רוצים לבוא לארץ, כעולים. היינו רוצים להשתתף בלב שלם בבנין הארץ.

כעולה?
כן. ביקשתי היתר-כניסה לכל משפחתי, וחודר עתה להול כדי להביאם.
ולפי דעתך יש לך זכות עליה אוטומטית לנ חוק השבות?
כן, כמו כל יהודי אחר. במקרה שניתקל בסירוב, י בדעתנו ללחום על זכות זו עד כדי הגשת צו-עלית לבית-הדין הגבוה לצדק.

ליהודים תפקיד מיוחד

האם אתה מבין כמושג "יהודי" הגדרה לא מית גרידא, שאינה קשורה לכל אמונה דתית לא לגמרי. אני חושב כי המדינה הישראלית רשא להשתמש במשג "יהודי" אך ורק במובן זה, וכי היא עושה זאת למעשה. אולם לאור התנ"ך אני חושב שתוך זה כולל גם יעוד מסוים.

באיזה מובן?
במובן של עם נבחר. כמו שאמר הנביא ישעיהו: "זו יצרת לי, תהילתי יספרו". ליהודים יש תפקיד מיוחד בסדר האל. הן אולם מילוי תפקיד זה הוא ענין של הכרת מצפונות של הפרט, ואי-אפשר לכפות אותו בכוח-הכס של המדינה.

זאת אומרת שכל יהודי צריך לדעתך, להג דיר את אמונתו לפי מצפונו האישי?
כן.
וזה ענין של הכרעה מצפונית שיש הפרט א הוא רואה בישוע מנצרת משיח במובן התנ"כי,